

Acc: 2003
Socken: Vilhelmina
By: Dikanäs
Författare: Annie Viktorsson
År: ?
Datum för inmatning: 2002-05-15
Namn: Elly Edlund

Annie Viktorsson

Omkring 1852 kom den första nybyggaren till Dikanäs i Vilhelmina socken. På den tiden fick de bosätta sig var som hellst utan myndigheternas tillåtelse. De blev så ägare till jorden som de brukade. De bärjade sitt hö från myrmarken. Den som först satte upp en hässja och avbärgde myren ägde densamma sedan. Det användes lie och räfsärva. Såsmåningom började de så smått att odla upp åkrar för utsäde av korn och halm. Kornet tröskades med handkraft, en slaga, som det hette användes. Klädtvätt gjordes ute vid någon bäck eller sjö både sommar och vinter. Till tvättmedel kokades bjökaska, därav fick man lut. Såpa gjordes sedan av lut och talg. Till bröd använde man kornmjöl som blandades ut med bark. Kakorna gräddas på en järnhäll.

Fotogen var så svårt att få tag på, så den användes bara vid högtidliga tillfällen, inte förrän omkring 1900 började de använda den för dagligt bruk.

Första handelsboden var inredd i en klädbod. Affärer gjorde mest genom byteshandel Det var så ont om pengar. En dagpenning var mellan 15-25 öre och då var det 15 timmars arbetsdag. Förut for de med häst över till Norge och bytte varor. Det första skiftet blev här inte förrän 1904. Kronan inlöste myrängarna så de fick allt på ett ställe. En del tyckte inte om det, men störsthopen ansåg det vara bra.

På jul hade de inte något särskilt de bara bredde ut halm på golvet och hade dopp i gryta. Husfadern läste då ur postillan. I början på 1900 talet kom den första prästen till byn. Folket for då till kyrkan med häst och släde och långullfällar. På 1920 började även blossen att sättas fast i slädarna då de for till julottan. Dödsläan med den menade de att den som inte hade levt tillräckligt kristligt måste åka i den när de dog. En man som hade haft den onde till getar ett tag blev utför att åka den. Hästen som skulle dra hans lik kunde inte röra sig ur fläcken. Då gick en man som hette Nyman fram till hästens huvud och när han såg efter skacklarna och remmarna såg han fullt med onda andar. Han tog då en höttapp och strök bort dem, och lät sedan hästen äta upp höet. De trodde också på vittran. Om man kom i vägen för dessa så gav de ingen ro. En familj hade fått vittran under ladugården. Det var då omöjligt att fästa korna. Vittran flytta ungefär som nomader. Det hördes hur de hojta och skällor av deras kor men ingen människa kunde se dom. I de hus där det lästes mycket ur bibeln trivdes inte vittra det var då som den flyttade.